

ՀՀ ֆինանսների նախարարություն

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 3/8

26 հունվարի 2016 թ.

Քննարկվեց Ա/Ձ Նարինե Հովհաննիսյանի գանգատը ՀՀ ՖՆ իրավաբանական վարչության պետի 22.09.2015թ-ի թիվ 419 որոշման դեմ:

Նարինե Հովհաննիսյանի գանգատում բերված փաստարկները.

Ա/Ձ Նարինե Հովհաննիսյանը հայտնում է, որ իր կողմից իրականացվել է ձեռնարկատիրական գործունեություն, սակայն 2006 կամ 2007 թվականին դադարեցրել է ձեռնարկատիրական գործունեությունը, իր կողմից հանձնվել է նաև դրամարկղային գիրքը:

ՀՀ ֆինանսների նախարարությունից սույն թվականի նոյեմբերի 9-ին ստացվել է 22.09.2015 թ-ի թվագրմամբ թիվ 419 որոշումը, առ այն, որ Ա.Ձ Նարինե Հովհաննիսյանից ենթակա է գանձման 392.199 դրամ որպես չկատարած հարկային պարտավորությունների գումար, որից ԱԱՀ 20829 դրամ, ապառք՝ 12.700 դրամ, տույժ՝ 8.129 դրամ, սոցիալական ապահովության վճար 371.370 դրամ, ապառք 240.000, տույժ 131.370 դրամ:

«Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 5-րդ մասի, «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 30.1 հոդվածի նորմերը կարող են կիրառվել միայն այն դեպքում, երբ տեսչությունը թույլ տրված համապատասխան խախտումը բացահայտած լինելուց հետո այն կատարելուն հաջորդող 3 տարին լրանալուց հետո: Տեսչությունը միտումնավոր կերպով չի նշել, թե երբ է հայտնաբերվել Ա/Ձ Նարինե Հովհաննիսյանի կողմից թույլ տրված խախտումը:

Անհասկանալի է, թե պարտադիր սոցապահովագրության վճարի գծով երբ է առաջացել պարտավորության հաշվարկի սկիզբը:

Ա/Ձ Նարինե Հովհաննիսյանը (այսուհետ նաև գանգատաբեր) գտնում է, որ տվյալ դեպքում կիրառելի է 11.11.2005 թ-ին ընդունված և 15.12.2005 թ-ին ուժի մեջ մտած «Անհատ ձեռնարկատերերի համար եկամտահարկի և պարտադիր սոցապահովագրության վճարների արտոնություններ սահմանելու մասին» ՀՀ օրենքը, քանի որ պարտադիր սոցապահովագրության վճարի գծով պարտավորությունն առաջացել է 2004 կամ 2005 թվականից:

15.12.2005թ-ին ուժի մեջ մտած «Անհատ ձեռնարկատերերի համար եկամտահարկի և պարտադիր սոցապահովագրության վճարների արտոնություններ սահմանելու մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածը սահմանում է, որ օրենքը տարածվում է եկամտահարկի և պարտադիր սոցապահովագրության վճարների նվազագույն գումարների վճարման հետ կապված պարտավորություններ ունեցող անհատ ձեռնարկատերերի վրա:

19.12.2012թ-ին ընդունված և 01.01.2013թ-ին ուժի մեջ մտած «Հարկային և պարտադիր սոցապահովագրության վճարների արտոնություններ սահմանելու մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի համաձայն այդ օրենքն ուժի մեջ մտնելու պահից ուժը կորցրած է ճանաչվել «Անհատ ձեռնարկատերերի համար եկամտահարկի և պարտադիր սոցապահովագրության վճարների արտոնություններ սահմանելու

մասին» ՀՀ 2005թ. նոյեմբերի 11-ի և «Անհատ ձեռնարկատերերի համար եկամտահարկի և պարտադիր սոցապահովագրության վճարների արտոնություններ սահմանելու մասին» ՀՀ օրենքներով սահմանված արտոնությունների կիրառման մասին ՀՀ 2008թ-ի օրենքները:

«Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 78-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ պարբերության համաձայն, ուժը կորցրած իրավական ակտի գործողությունը տարածվում է մինչև դրա ուժը կորցնելու օրը ծագած պարտավորությունների վրա, եթե սույն օրենքով կամ ակտը ուժը կորցրած ճանաչելու մասին իրավական ակտով այլ բան նախատեսված չէ:

Վերոգրյալի հիման վրա գանգատաբերը գտնում է, որ 11.11.2005թ-ին ընդունված «Անհատ ձեռնարկատերերի համար եկամտահարկի և պարտադիր սոցապահովագրության վճարների արտոնություններ սահմանելու մասին» ՀՀ օրենքը կիրառելի է տվյալ իրավահարաբերությունների նկատմամբ, քանի որ տվյալ իրավահարաբերությունները ծագել են այդ օրենքի գործողության ժամանակահատվածում՝ մինչև այդ օրենքի ուժը կորցնելը:

Նշված օրենքի 4-րդ հոդվածի համաձայն սույն օրենքի 2-րդ և 3-րդ հոդվածներում չնշված անհատ ձեռնարկատերերն ազատվում են 2003-2005 թ.թ.-ի համար հաշվարկված և չվճարված եկամտահարկի և պարտադիր սոցապահովագրության վճարների նվազագույն գումարների, ինչպես նաև դրանց նկատմամբ հաշվարկված և չվճարված տույժերի վճարումներից:

Սույն հոդվածում նշված անհատ ձեռնարկատերերի կողմից 2006թ-ի հունվարի 1-ից հետո մինչև պետական գրանցամատյանում գործունեության դադարեցման մասին գրառման պահը պարտադիր սոցապահովագրության վճարների նվազագույն վճարները չեն հաշվարկվում: Սույն հոդվածում նշված անհատ ձեռնարկատերերի ցանկերը 2003-2005 թ.թ.-ի համար և չվճարված պարտադիր սոցապահովագրության վճարների նվազագույն գումարների պարտադիր նշումով հարկային տեսչությունները մինչև 2006թ-ի սեպտեմբերի 1-ը ներկայացնում են պետական ռեգիստրի գործակալության համապատասխան տարածքային ստորաբաժանումներ՝ մինչև 2006թ-ի նոյեմբերի 1-ը պետական գրանցամատյանում գործունեության դադարեցման մասին գրառում կատարելու, նրանց վկայականները անվավեր ճանաչելու և պարտավորությունները հրապարակելու համար:

Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ գանգատաբերի կողմից 2006 կամ 2007 թվականին ձեռնարկատիրական գործունեությունը դադարեցնելու վերաբերյալ դիմում է ներկայացվել, ինչպես նաև հանձնվել է դրամարկղյաին գիրքը, որի արդյունքում հարկային մարմնի կողմից անգործություն է թույլ տրվել, ինչի արդյունքում կայացվել է ոչ իրավաչափ որոշում: Փաստորեն, վերը նշված օրենքի ուժով գանգատաբերը ազատվել է պարտադիր սոցապահովագրության վճարների պարտավորությունից և ընդհանարապես գումար ՀՀ պետական բյուջե վճարելուց:

«Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի համաձայն. «Հարկային մարմինը պարտավոր է պահպանել ՀՀ օրենսդրությունը»:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն. «Վարչական մարմինները պարտավոր են հետևել օրենքի պահպանմանը»:

Հաշվի առնելով վերը նշված հանգամանքները և վերլուծելով նշված իրավադրույթները, գանգատաբերը գտնում է, որ տեսչության կողմից որոշումն ընդունվել է օրենքի խախտմամբ:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 63-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» կետի դրույթներով գանգատաբերը խնդրում է անվավեր ճանաչել ՀՀ ՖՆ իրավաբանական վարչության պետի 22.09.2015 թ-ի թիվ 419 որոշումը:

ՀՀ ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ՖՆ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ՖՆ իրավաբանական վարչության պետը, քննարկելով Ա/Ձ Նարինե Հովհաննիսյանի վերաբերյալ վարչական վարույթի նյութերը պարզել է, որ 19.09.2015թ-ի դրությամբ նրա չկատարած հարկային պարտավորությունների գանձման ենթակա գումարը կազմում է 392.199 դրամ, որից ԱԱՀ-ի գծով ընդամենը 20.829 դրամ, այդ թվում՝ ապառք 12.700 դրամ, տույժ 8.129 դրամ, սոցիալական ապահովության վճարի գծով՝ 371.370 դրամ, որից ապառք՝ 240.000 դրամ, տույժ՝ 131.370 դրամ:

Արդյունքում, ղեկավարվելով «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 29.1 հոդվածի և «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 55-րդ, 56-րդ, 58-րդ, 88-րդ հոդվածների դրույթներով ՀՀ ՖՆ իրավաբանական վարչության պետի կողմից 22.09.2015 թ-ին ընդունվել է թիվ 419 որոշումը (այսուհետ նաև Որոշում) Ա/Ձ Նարինե Հովհաննիսյանից 392.199 դրամ պարտավորության գումար գանձելու մասին:

Գանգատում բերված պնդումները, որ տվյալ դեպքում կիրառելի է 11.11.2005թ-ի «Անհատ ձեռնարկատերերի համար եկամտահարկի և պարտադիր սոցապահովագրության վճարների արտոնություններ սահմանելու մասին» ՀՀ օրենքը, քանի որ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարի գծով պարտավորությունն առաջացել է կամ 2004 թ-ից, կամ էլ 2005 թ-ից, հիմնավոր չեն հետևյալ պատճառաբանությամբ.

Որոշման մեջ նշված սոցիալական ապահովության վճարի գծով 371.370 դրամ պարտավորությունը, հաշվարկվել է ոչ թե 2004 կամ 2005թ-ից, այլ՝ 2009-2012թ.թ.-ի ընթացքում նվազագույն սոցիալական վճարների գումարները սահմանված ժամկետում չվճարելու համար: Բացի այդ, Ա/Ձ Նարինե Հովհաննիսյանի նկատմամբ կիրառվել է 19.12.2012թ-ի «Հարկային և պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների արտոնություններ սահմանելու մասին» թիվ ՀՕ 258-Ն օրենքով սահմանված արտոնությունը, որի արդյունքում մինչև 2008թ-ի դեկտեմբեր ամիսն հաշվարկված նվազագույն սոցիալական վճարների գծով հաշվարկված պարտավորությունները՝ ընդհանուր գումարով 317.235 դրամ, պակասեցվել են Ա/Ձ Նարինե Հովհաննիսյանի անձնական հաշվի քարտից:

Քննարկվող դեպքում մինչև 31.12.2012 թ-ը գործող «Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն, անհատ ձեռնարկատերերը պարտավոր են յուրաքանչյուր ամսվա համար վճարել

նվազագույն սոցիալական վճար՝ 5000 դրամի չափով, մինչև հաջորդ ամսվա 15-ը: Ընդ որում՝ պետական գրանցման վկայականը ժամանակավոր հարկային մարմին հանձնած (մինչև 25.07.2012 թ-ը) և այդ ժամանակահատվածում ձեռնարկատիրական գործունեություն չիրականացրած անհատ ձեռնարկատերը նվազագույն սոցիալական վճարներ չի կատարում՝ վկայականը հանձնելուն հաջորդող ամսվանից մինչև վկայականը հետ ստանալու ամիսն ընկած ժամանակահատվածի համար:

Դա նշանակում է, որ անհատ ձեռնարկատիրոջ կողմից պետական գրանցման վկայականը ժամանակավորապես հարկային մարմին հանձնած չլինելու դեպքում անհատ ձեռնարկատերը պարտավոր էր վճարել 5000 դրամ նվազագույն սոցիալական վճար՝ անկախ ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնելու կամ չիրականացնելու հանգամանքից:

Քննարկվող դեպքում Ա/Ձ Նարինե Հովհաննիսյանի կողմից պետական գրանցման վկայականը ժամանակավորապես հարկային մարմին չի հանձնվել, ինչը և հիմք է հանդիսացել նվազագույն սոցիալական վճարի գծով պարտավորությունների հաշվարկման համար:

Միևնույն ժամանակ, Որոշմամբ նվազագույն սոցիալական վճարի գծով գանձման առաջադրված պարտավորությունների վերանայման հարցին լուծում տալու նպատակով սույն գանգատի շրջանակներում ՀՀ ՖՆ Մաշտոցի ՀՏ կողմից 20.01.2016 թ-ի գրությամբ հարցում է կատարվել ՀՀ ԱՆ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի գործակալություն՝ Ա/Ձ Նարինե Հովհաննիսյանի պետական գրանցման վկայականի գործողության ժամկետի հարցը պարզաբանելու նպատակով: Ստացված պատասխանի համաձայն Ա/Ձ Նարինե Հովհաննիսյանի պետական հաշվառումը կատարվել է անժամկետ:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

ՀՀ ՖՆ իրավաբանական վարչության պետի 22.09.2015թ-ի թիվ 419 որոշումը թողնել անփոփոխ, իսկ գանգատը՝ մերժել:

Սույն որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում այն ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել տեսչական մարմինների միասնական բողոքարկման հանձնաժողով կամ ՀՀ վարչական դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ